

(F) برخه: د مغز لرونکو او غیر مغزي میوو حاصل اخستل

دوهم لوست: د مغز لرونکو او غیر مغزي میوو درجه بندي، بسته بندي، زیرمه کول او انتقال (Grade, Pack, Store and Transport Fruits and Nuts)

د زده کونکو د زده کړې موخي يا هدفونه: زده کونکي به ددې لوست په پایله کې د لاندې موخو یا هدفونو سره اشنا شي، ددې لوست تشریحات به د لاندې موخو یا هدفونو د لاسته راوړنې سبب شي:

1. د مغز لرونکو او میوه جاتو د درجه بندي (grade) کولو په برخه کې بحث او خبرې وکړئ.
2. د میوه جاتو او مغز لرونکو لپاره مناسبه او درسته درجه بندي.
3. د میوه جاتو او مغز لرونکو لپاره د زیرمه کولو غوره تگلاره معلومه او مشخصه کړئ.
4. د میوه جاتو او مغز لرونکو ترانسپورت کول تر بحث لاندې ونیسئ.

د لوست د تدریس لپاره وړاندیز شوي وخت: ۲ ساعته

وړاندیز شوي منابع یا زیرمې: لاندې منابع یا زیرمې کیدلی شي چې په دې لوست کې ګټوري واقع شي. د درسي پلان د غوره مخکې وړلو لپاره نوموړي پلان په پاورپواینټ کې هم تهیه شوي دي. انټرنیټ د باغونو د حشراتو د کنټرول په برخه کې کافي معلومات لري. په دې برخه کې لاندې ځنې منابع ذکر شوي دي.

د سامانونو، وسایلو، لوازمو او اساسنتیاوو فهرست یا لیک لړ

د لیکلو لپاره سپینه یا تشه ورقه یا صفحه

د پاورپواینټ لپاره پراجکتور(غټ بنودونکی)

د پاورپواینټ سلايدونه یا صفحي

روښانه سلايدونه

د زده کونکو د کار ورقو کاپي ګانې

د مختلفو کیفیتونو لرونکي میوه جات او مغز لرونکي.

د میوه جاتو او مغزلرونکو د بسته بندي نمونې یا بیلګې

په زړه پوري تگلاره: له یوې په زړه پوري تگلارې څخه ګڼه پورته تکرر ترڅو چې زده کونکي د لوست د زده کړې لپاره آماده کړي. بنسټونکی اکثره د خپلو ځانګړو ټولګیو لپاره د زده کونکو د شرایطو سره سم تگلارې تهیه او برابرې یا ترتیبوي. لاندې تگلاره کیدلی شي چې د یوې ممکنه تگلارې په ډول سره ورڅخه یادونه وکړل شي: د زده کونکو لپاره د میوو (مثلاً منې) درې نمونې برابرې کړئ. کونښن وکړئ ترڅو چې د لور، منځني او ټیټ کیفیت لرونکي منې د زده کونکو لپاره برابرې کړئ. که چیرې ښکته کیفیت لرونکي منې شتون ونه لري پس یوه ښه کیفیت لرونکي منې په ځمکه وغورځوئ ترڅو چې منې معیوبه او زخمي شي. دا نمونې زده کونکو ته ورکړئ او له هغوي نه غوښتنه وکړئ ترڅو منې په ترتیب سره درجه بندي کړي. له دې وروسته چې زده کونکو دا کار سرته ورساوه، بیا له هغوي نه پوښتنه وکړئ چې ولې دا منې په دې ترتیب شوي دي. له همدې بحث نه په استفادې سره د لوست لومړۍ موخې یا هدف ته داخل شئ.

د محتویاتو یا منځ پانگو لنډیز او درسي ستراتیژي گاني

لومړۍ موخه یا هدف : د مغز لرونکو او میوه جاتو د درجه بندي (grade) کولو په برخه کې بحث او خبرې وکړئ.

(د پاورپوینټ ۲ شمیره سلايد)

۱. له دې وروسته چې مغز لرونکي او غیر مغزي میوي مو په اختیاط سره راټولي کړي، باید دا میوي درجه بندي او وروسته مارکیټ ته د پلورلو لپاره وړاندې کړل شي.

(د پاورپوینټ ۳ شمیره سلايد)

A. د مغز لرونکو او غیر مغزي میوو درجه بندي (Grading) کول د یو شمیر لاندې دلیلونو له مخې صورت نیولی شي.

1. درجه بندي کول د کروندگرو لپاره دا مفکوره ورکوي چې د رشد او نمو فصل په کومه توگه د مغز لرونکو او غیر مغزي میوو حاصلات متاثره کوي.
2. درجه بندي کول د کروندگرو لپاره دا زمينه برابروي ترڅو په راتلونکي فصل کې زراعتي عملي کړني جوړي او تعديل کړي.
3. له دې وروسته چې مغز لرونکي او غیر مغزي میوي مو درجه بندي کړي نو په کټگوريو باندې ویشل کېدلی شي.

a. په هغه صورت کې چې مغز لرونکي او غیر مغزي لوړ کیفیت لرونکي میوي مارکیټ ته وړاندې شوي، پرته له شکه به زیاتي گټې لاسته راوړل شي.

b. هغه میوي چې د ټیټ کیفیت لرونکي دي د میوو په پروسس کونکو باندې د مربا او نورو فرعي تولیداتو لپاره پلورل کېږي.

4. د مغز لرونکو او غیر مغزي میوو درجه بندي کول د اخستونکو لپاره دا فرصت هم ورکوي ترڅو چې د خپلي اقتصادي وضعې په پام کې نیولو سره مطلوب شوي میوي وپېري.

(د پاورپوینټ ۴ شمیره سلايد)

A. له دې نه وروسته چې مغز لرونکي او غیر مغزي میوي درجه بندي شوي، هر خپله مشخصه میوه تعین کړئ، ولي عموماً لاندې کیفیتونه په پام کې نیول کېدلی شي:

1. پاکوالی (Cleanliness):

a. میوي باید چې له ټولو ناولیو او ناپاکيو نه پاکي وي.

1. شکل (Shape):

- a. تازه او وچي میوي باید چي له بدشکلی او عیب نه خالي وي.
- b. بدشکلي د میوي ذایقه تر تاثیر لاندې نه راوړي ولي اخستونکي داسي میوي نه خوښوي کومي چي د بدې قواري يا شکل لرونکي وي.

(د پاورپوینت ۵ شمیره سلايد)

3. اندازه يا سايز (Size):

- a. مغزي او غير مغزي میوي باید چي خپلي رسيدلی (mature) اندازې او شکل لرونکي وي.
  - b. د میوي وزن باید چي د میوي د اندازې په مناسب وي، دا ځکه چي مناسب وزن هم د میوي د کیفیت مشخصه بلل کيږي.
- ### 4. معيوبیت او داغ لرل (Blemishes)

- a. تازه میوي او وچي شوي میوي باید له زخمي کيدو، د پوستکی له بي رنگه کيدو، بدرنگی او ناروغيو نه پاکي وي.
- b. له شک نه پرته معيوبیت او داغونه لرل د میوو په قیمت باندې تاثیر لري.
- c. معيوبیت او داغونه لرل معمولاً د حاصل د اخستلو په وخت کي واقع کيږي، نو په دې بنا د میوو د راټولولو په وخت کي باید دې ته پام وشي ترڅو چي میوي معيوبي او زخمي نه شي.

(د پاورپوینت ۶ شمیره سلايد)

1. Maturity رسيدل يا پوخوالی:

- a. مغز لرونکي او غير مغزي میوي باید د حاصل اخستلو په وخت کي رسيدلی يا پخي وي.
- b. اخستونکي هغه میوي چي نارسيدي وي او هم هغه میوي چي ډيري زياتي رسيدلی (Over or under-mature) وي نه خوښوي.
- c. د مغز لرونکو او غير مغزي میوو د نوعې په پام کي نیولو سره باید چي میوي ثابتې وي.

6. Color رنگ

- a. د میوي رنگ هم د میوي د بازار موندنې په برخه کي اساسي او عمده رول لوبوي.
- b. هغه میوي چي لکه د منې په شان زير او سور خط لري، د میوي له نوعې سره تړاو لري.

منه د مثال يا بيلگي په توگه استعمال کړئ، له زده کونکو نه غوښتنه وکړئ ترڅو د هغو میوو د درجه بندۍ لپاره چي په لوست کي مو پري بحث وکړ، معيارونه برابر کړي. دکاپي گاني د زده کونکو لپاره برابري کړئ ترڅو هغوي معلومات په منظمه توگه درج کړي.

دوهمه موخه يا هدف : د میوه جاتو او مغز لرونکو لپاره مناسبه او درسته درجه بندي.

(د پاورپواینټ ۷ شمیره سلايد)

11. د میوي بسته بندي(Packaging) له یوې بلې مهمې مرحلې نه عبارت دي چې مارکیت د باکیفیته میوو په عرضه کولو کې مهم او اساسي رول لوبوي.
- A. درسته او مناسبه بسته بندي کولی شي چې له اخستونکو سره د میوو په رسولو کې د ملاحظې وړ مرسته وکړي او د میوي د کیفیت له رانښکته کېدو نه مخنیوی وکړي.

(د پاورپواینټ ۸ شمیره سلايد)

- A. د میوي کارتن یا کانتینر باید د مناسب وزن لرونکی وي ترڅو په ښه توګه لاس په لاس کړی شي.
1. محصول باید چې د کارتن په منځ یا په یوه ښه کانتینر کې ځای په ځای کړل شي. یوازې یوه کمه خلا یا تشه دي په کې پرېښودل شي.
  2. هغه واره محصولات چې بیضوي یا کروي شکل لري باید په موثره او درسته توګه په کارتن کې ځای په ځای کړل شي.
  3. ځنې نرمې او وړې میوي خاصو کارتنونو او کانتینرونو ته اړتیا لري (ځنې کارتنونه له خاصو میوو لپاره ډیزاین او طرحه شوي دي).

(د پاورپواینټ ۹ شمیره سلايد)

- A. بسته بندي باید چې میوي د لاس په لاس کولو وخت کې او همدارنګه د توزیع په مهال له کیمیاوي او محیطي شرائطو د صدمو نه په امن کې وساتلی شي.
1. مات شوي، څیري شوي او ګډوډ شوي کارتنونه د اخستونکو لپاره په دي معنی دی چې اصلاً د دي کارتن د محتویاتو په برخه کې پاملرنې صورت نه دی نیولی .
  2. کارتنونه او کانتینرونه باید چې په هغې اندازې سره کلک وي ترڅو د بسته بندي په وخت کې د زیرمه کېدو او ترانسپورت په مهال مارکیت ته دمقاومت لرونکي وي.
  3. هغه محصولا چې په پام کې دي صادر کړل شي، د کلکو کارتنونو لپاره ورته اړتیا شتون لري.
- a. هغه محصولات او تولیدات چې د هوا له لاري صادريږي خاصې بسته بندي، د کارتن اندازې او خاص عایق ته اړتیا لري
- b. هغه منشېن چې تازه میوي صادروي باید د بسته بندي د مقتضیاتو په برخه کې یا هم د حمل او نقل په برخه کې د کمپنیو سره مشوره وکړي. دا ځکه چې هغوي په دي برخه کې تجربه او معلومات لري.

(د پاورپواینټ ۱۰ شمیره سلايد)

4. هغه صدمه د لاس په لاس کولو په نتیجه کې او هم د ترانزیت پواسطه په میوه باندې واردیږي، یو له هغو عمده عواملو نه دي چې تولید د اخستونکو پواسطه رد او یا هم د قناعت وړ نه ګرځي.

5. هره تازه میوه او سبزي د حرارت خاصې درجې، رطوبت او خاصو محیطي شرایطو ته اړتیا لري.

a. د محصولاتو کانتینرونه باید چې د مطلوب عمر لرونکي وي ترڅو چې محصول تر یوه مناسب وخت پوري وساتلی شي.
b. ځني کارتنونه ښايي مخصوص مواد ولري ترڅو د میوي د اوبو له ضایع کیدلو نه مخنیوی وکړي، عایق مواد د دې لپاره په کارتنونو کې په کار وړل کېږي ترڅو د کارتن داخل ته د هوا له داخلیدو او خارجیدو نه مخنیوی وشي. ځني نور مواد هم شتون لري چې د اکسیجن او کاربن ډای اکساید مساعد مخلوط ساتي.

(د پاورپواینټ ۱۱ شمیره سلايد)

A. بسته بندي باید د مربوطه تولید په برخه کې کافي معلومات برابر او وړاندې کړی شي.
1. په عمومي توګه دا معلومات عبارت دي له: د تولید نوم، حاصل، اندازه، د تولید درجه بندي، نوعه، خالص وزن یا شمیر، هیواد یا ولایت او نور .

1. بسته بندي او لیبل وهل د اخستونکو په پیداکولو کې اساسي رول لوبولی شي.

د زده کونکو لپاره د هغو بسته بنديو نموني يا بیلګې چې په افغانستان کې ورڅخه استفاده صورت نیسي برابري کړئ. زده کونکي باید چې د دې بسته بندي مثبت او منفي ټکي لست کړي. هر کله چې زده کونکو دا کار سرته ورساوه له هغې نه وروسته باید د بسته بندي غوره تګلاري د هري میوي لپاره تهیه او وړاندې کړل شي.

درېمه موخه يا هدف: د میوه جاتو او مغز لرونکو لپاره د زیرمه کولو غوره تګلاره معلومه او مشخصه کړئ.

(د پاورپواینټ ۱۲ شمیره سلايد)

III. - ټولې تازه میوي او همدارنګه مغزي میوي د زیرمه کولو لپاره په جلا توګه ضروریاتو ته اړتیا لري، مناسب زیرمه کول د میوي د کیفیت په ښه والی او عمر کې زیات اهمیت لري.

(د پاورپواینټ ۱۲ شمیره سلايد)

A. مغز لرونکي

1. مغز لرونکي میوي که چیرې پوستکی یې لری کړی شي تقریباً د نیم وزن لرونکي وي.
2. دا چې غوز، جنغوزه او پسته د لوړې فیصدي غورو لرونکي دي، نو په دې بنا هغه میوي چې د اوږدې مودې لپاره د حرارت په لوړه درجه کې ساتل کېږي بد بویه کېږي.
  - a. یخ زیرمه ځای (Cold storage) د دې مغز لرونکو لپاره یو غوره ټاکنه ده.
  - b. یخچال هم د مغز لرونکو لپاره یوه غوره ټاکنه ده ولي مغز لرونکي له یخچال څخه یو خاص خوند ځانته حاصلوي.

3. اگر چي بادام د ورستيدو په وړاندې په كمه توگه حساسيت لري ولي بيا هم ترش بوى (rancid) د ځان لپاره غوره كوي.

(د پاورپوائنټ ۱۴ شميره سلايد)

- A. مڼه او ناک د زيرمه کيدلو لپاره عين شرايطو ته اړتيا لري.
1. مڼه او ناک په پاكو لرگينو او قوي کارتنونو كې چې د هوا كشي لرونكي وي ځای په ځای كړئ ترڅو هوا وكولى شي په كارتن كې دوران وكړي.
    - a. كارتنونه د كاغذونو پواسطه مه پوښئ.
    - b. د كاغذ پواسطه د هري يوې له پوښلو څخه ډډه وكړئ.
    - c. زور يخچال ولي له كوم څخه چې استفاده كيدلى شي د تازه ميوو د زيرمه كولو لپاره غوره ځای دى.
    - d. د ساتني گريد صفر درجه د تازه ميوو د زيرمه كولو لپاره مطلوبه ده. دا ځكه چې په داسې شرايطو په كورونو كې ستونزمن وي.
    - e. گراج، د ځمكې لاندې پور او دالانونه هغه ځايونه دي چې د ميوو د زيرمه كولو لپاره لازم او مناسب گڼل كيږي، په هغه ځايونو كې چې د حرارت درجه يې له اوو نه تر صفر پوري ښكته وي د ميوو له زيرمه كولو څخه ډډه وكړئ.
    - f. عايق لرونكي كارتنونه هم په دي برخه كې په كار وړل كيدلى شي.

(د پاورپوائنټ ۱۵ شميره سلايد)

2. په زيرمه ځای كې لوړ رطوبت وساتئ، ميوه په خلاص شكل يا هم په سوريو لرونكو بوجيو كې ځای په ځای كړئ.
  - a. كه چيري له اوبو څخه ډك يو لوبښى په زيرمه ځای كې كينښودل شي نو د زيرمه ځای له لمدوالى يا رطوبت سره به مرسته وكړي.
3. هر كله مو چې ميوه راټوله كړه نو سمدلاسه يې زيرمه (Store) كړئ.
  - a. ميوې له هغو توليداتو سره چې تيز بوى لري لكه آلوگان، پياز او نور مه زيرمه كوئ دا ځكه چې د ميوې خوند او بوي تغير كوي چې علت يې د نورو توليداتو څخه د بوى جذبول دي.
  - b. په منظمه توگه له ميوو نه څارنه وكړئ ترڅو چې ډاډمن شى چې ميوې يې نه دي وهلي او حده نه زياتي پخي شوي (excessive ripening) هم نه دي

(د پاورپوائنټ ۱۶ شميره سلايد)

A. Pomegranates انار:

1. انار هم د مېنې په شان په يخو خونو كې د اوردو عمر لرونكې ميوه ده.
2. انار د صفر نه تر ۵ درجو د سانتې گريد پوري ښه ساتل كيدلى شي او د اوه مياشتو لپاره په همدې درجه كې هر كله چې نسبي رطوبت د ۸۰ نه تر ۸۵ فيصدو پوري وي پرته له دې چې انار وروست شي او يا هم اوبه له لاسه وركړي، ساتل كيدلى شي.
3. د ميوو خوند، مزه او جوس په يخو خونو او انبار كيدلو سره زياتيږي.

(د پاورپواينټ ۱۷ شميره سلايد)

A. Grape انگور

1. د انگور اكثره نوعې د حاصل ټولولو نه وروسته په سمدستي توگه تازه خورل كيږي او يا هم په كشمشو بدليږي، نو په دې بنا د هغې زيرمه كول (storage) مهم نه دي.
2. كه چيري شونې وي چې انگور په تازه ډول اخستونكو ته وړاندې شي پس د هغې له بې حده پوخوالې نه دې مخنيوى وشي او په يخو مناسبو خونو كې دې وساتل شي.
3. كه چيري انگور په يخو خونو كې ساتل كيږي د ۳ نه تر ۵ ورځو پوري دوام كولى شي.

(د پاورپواينټ ۱۸ شميره سلايد)

A. Citrus ليموي ميوه

B.

1. ليموي ميوې له حاصل اخستلو نه وروسته د اطاق د حرارت درجې په وړاندې تر يوې اونۍ پوري مقاومت كولى شي.
2. كه چيري شونې وي چې ليموي ميوه د اوردې مودې لپاره انبار كړل شي، پس په دې صورت كې د يخو خونو (refrigeration) لپاره اړتيا ليدل كيږي.

(د پاورپواينټ ۱۹ شميره سلايد)

A. توت (mulberry)، ځمكني سره توتان (raspberry) او ځمكني تور توتان (blackberry).

1. د توت ټولې نوعې ډير ظريفي او حساسې وي، نو په دې بنا كه چيري په هماغه ورځ چې حاصل يې واخستل شي په مصرف ونه رسيږي بايد چې په يخو خونو كې كينډول شي.
  2. د توت د كوټ كولو لپاره بله عامه تگلاره له ډير زيات يخولو (freezing) نه عبارت دي.
- a. توتان په يوه لوبښې كې كيږدئ او په يخچال كې يې ځاى په ځاى كړئ.
- b. وروسته له دې نه چې توتان يخ شول په كانټينر كې يې ځاى په ځاى كړئ او د درې مياشتو لپاره ساتل كيدلى شي.

(د پاورپواينټ ۲۰ شميره سلايد)

IV. هغه میوه چې مارکیټ ته وړاندې کیږي د ساتنې د خاصو شرایطو لپاره اړتیا لري ترڅو چې د میوي کیفیت د اخستونکي تر رسیدلو پوري د اخستونکي د خوښې سره سم په لاس راوړل شي.

A. د میوي په درسته او صحیح توګه بسته بندي کول د میوي د سلامتیا او ساتنې ضمانت کوي.

1. نازکې میول لکه ناک، مڼه او انځر باید په احتیاط سره په کارتنونو کې ځای په ځای کړل شي ترڅو چې پرې باندنۍ فشار او ټکان وارد نه شي دا ځکه چې د کارتن په محتویاتو باندې منفي تاثیر لري، لکه د کارتن د غاړو څیري کیدل او ماتیدل باید صورت ونه نیسي.
2. هغه میوي چې د ډبل پوستکي لرونکي دي لکه ځني لیمويي میوي او انار کیدلی شي چې یوه اندازه فشارونه تحمل کړي ولي بیا هم باید په احتیاط سره په مصرف ورسیري ترڅو دمیوي کیفیت خراب نه شي.
3. مغز لرونکي میوي که چیري د پوستکي په داخل کې وي د فشارونو په مقابل کې تاب او مقاومت لري.
a. هغه مغز لرونکي چې پوستکي یې لری کړی شوي وي که چیري په احتیاط سره په مصرف ونه رسیري د هغې د ماتیدلو امکان د حمل او نقل په جریان کې شته دی، چې د مناسبو تدابیرو لپاره اړتیا لري.

د پورته محتویاتو یا منځ پانګو له تشریح او روښانه کولو نه وروسته، له زده کونکو نه غوښتنه وکړئ تر څو دا تشریح کړي چې هغوي تازه میوي او مغز لرونکي میوي په څه ډول په خپلو کورونو کې زیرمه کوي. همدارنګه د زده کونکو د کورنو د زیرمه کولو طریقي د مارکیټ د زیرمه کولو له طریقو سره مقایسه یا پرتله کړئ.

څلورمه موخه یا هدف: د میوه جاتو او مغز لرونکو ترانسپورت کول تر بحث لاندې ونیسئ.

(د پاورپوینټ ۲۱ شمیره سلايد)

V. هغه میوه چې مارکیټ ته وړاندې کیږي د ساتنې د خاصو شرایطو لپاره اړتیا لري ترڅو چې د میوي کیفیت د اخستونکي تر رسیدلو پوري د اخستونکي د خوښې سره سم په لاس راوړل شي.

B. د میوي په درسته او صحیح توګه بسته بندي کول د میوي د سلامتیا او ساتنې ضمانت کوي.

1. نازکې میول لکه ناک، مڼه او انځر باید په احتیاط سره په کارتنونو کې ځای په ځای کړل شي ترڅو چې پرې باندنۍ فشار او ټکان وارد نه شي دا ځکه چې د کارتن په محتویاتو باندې منفي تاثیر لري، لکه د کارتن د غاړو څیري کیدل او ماتیدل باید صورت ونه نیسي.
2. هغه میوي چې د ډبل پوستکي لرونکي دي لکه ځني لیمويي میوي او انار کیدلی شي چې یوه اندازه فشارونه تحمل کړي ولي بیا هم باید په احتیاط سره په مصرف ورسیري ترڅو دمیوي کیفیت خراب نه شي.
3. مغز لرونکي میوي که چیري د پوستکي په داخل کې وي د فشارونو په مقابل کې تاب او مقاومت لري.
a. هغه مغز لرونکي چې پوستکي یې لری کړی شوي وي که چیري په احتیاط سره په مصرف ونه رسیري د هغې د ماتیدلو امکان د حمل او نقل په جریان کې شته دی، چې د مناسبو تدابیرو لپاره اړتیا لري.

(د پاورپوائنټ ۲۲ شمیره سلايد)

- B. هغه تازه ميوې چې په لري فاصلو سره حمل او نقل كيري ځني وختونه د يخچال لرونكو لاريو لپاره اړتيا لري.
- C. كه چيري مغز لرونكي او غير مغزي ميوې د حمل او نقل په جريان كې صدمه ليدلې وي د اخستونكو لپاره په زړه پوري او مطلوبه نه وي او داسې ميوې زياتې گټې هم نه حاصلوي.

د افغانستان تازه ميوو او مغز لرونكو د ترانسپورت تگلاري له زده كونكو سره تر بحث لاندې ونيسئ. د هري تگلاري د مثبتو او منفي ټكو په برخه كې ټولگيوال بحث وكړئ.

بيا كتنه\خلاصه يا لنډيز: د زده كړو موخو څخه په استفادې سره لوست خلاصه يا لنډيز كړئ. له زده كونكو نه غوښتنه وكړئ ترڅو چې د هري موخې پوري تړلي منځ پانگې تشرېح كړي. د هغوي له ځوابونو څخه د يوه بنسټ په توگه د هغو موخو د تعين او ټاكنې لپاره كومي چې د بياكتنې لپاره مختلفو تگلارو ته اړتيا لري، تر استفادې لاندې ونيسئ. له هغو سوالونو څخه چې د پاورپوائنټ په ۲۲ شميره سلايد كې شتون لري هم په دې برخه كې استفاده كولى شى.

تطبيق او عملي كول: زده كونكي يو محلي يا ځايي ماركيټ ته يوسئ ترڅو چې هغوي وچو ميوو د درجه بندۍ په برخه كې معلومات په عملي توگه حاصل كړي. د دې فعاليت د سرته رسولو لپاره له **LS-1** لابراتواري صفحې (د مغز لرونكو او غير مغزي ميوو درجه بندي) نه استفاده وكړئ. له زده كونكو نه غوښتنه وكړئ ترڅو چې درست او صحيح شيان او نا درست شيان د مغز لرونكو او غير مغزي ميوو لاس په لاس كولو او ترانسپورت كې تشخيص او معلوم كړي.

ارزيابى: ارزيابى بايد د زده كونكو په لاسته راوړنو باندې متمرکز وي كومه چې له درسي موخو څخه وي. په دې برخه كې مختلف تخينكونه د استعمال وړ دي، د بيلگې په توگه په غوښتنيزو فعاليتونو باندې د زده كونكو اجرا كوني. په ليكلي بڼه امتحان يا ازموينه ددې درسي مواد شامله دي.
نمونه يي امتحان ته ځوابونه:

لنډ ځواب

1. مغز لرونكي او غير مغزي ميوې ولي درجه بندي كيري؟

- a. درجه بندي كول د كرونډگرو لپاره دا مفكوره وركوي چې د رشد او نمو فصل په كومه توگه د مغز لرونكو او غير مغزي ميوو حاصلات متاثره كوي.
- b. درجه بندي كول د كرونډگرو لپاره دا زمينه برابروي ترڅو په راتلونكې فصل كې زراعتي عملي كړني جوړي او تعديل كړي.
- c. له دې وروسته چې مغز لرونكي او غير مغزي ميوې مو درجه بندي كړي نو په كټگوريو باندې وپشل كيدلى شي.

2. در درجه بندى ميوه از کدام شش مشخصات استفاده ميشود؟

- a. پاکوالی (Cleanliness):
- b. شکل (Shape):
- c. اندازه یا سایز (Size):
- d. معیوبیت او داغونه لرل (Blemishes)
- e. Maturity پوخوالی یا رسیدل:
- f. Color رنگ

3. د میوو په درسته بسته بندی کې درې د اړتیا وړ شیان کوم دي؟

- a. د میوو ساتنه او حفاظت
- b. د میوي د کیفیت له ښکته راتلو نه مخنیوی
- c. د اخستونکو لپاره معلومول او تشخیصول

4. د منډې او ناک لپاره د هغوي د انبار کولو په وخت کې کوم شرایط ضروري دي؟

- 5. که چیرې مغز لرونکې میوي په مناسبو یخو خونو کې کښینښودل شي څه به واقع شي؟ خصوصاً هغه میوي چې غوړ لرونکې دي؟ هغه به بدبویه شي.
- 6. د انځر میوي لپاره ولې محدوده غوښتنه شتون لري؟ دا ځکه چې عمر یې لنډ دی او د ترانسپورت په جریان کې زیات ضایعات لري.

امتحان(ازموينه)

**دوهم لوست: د مغز لرونکو او غير مغزي میوو درجه بندي، بسته بندي، زيرمه کول او انتقال
(Grade, Pack, Store and Transport Fruits and Nuts)**

لومړۍ برخه: لنډ ځواب

رهنمايي (لارښوونه): ددې لپاره چې لاندې سوالونه مو ځواب کړي وي، لطفاً تاسې د هغې سره تړلي معلومات برابر کړئ.

- a. تازه میو او مغز لرونکي میوي ولي درجه بندي کيږي؟
- b. د میوو په درجه بندي کولو کي له کومو شپږو ځانگړنو نه استفاده کيدلی شي؟
- c. د میوو په درسته بسته بندي کي د اړتيا وړ دري شيان کوم دي؟
- d. د منډې او ناک لپاره د انبار کولو په وخت کي کوم شرائط ضروري او اړين دي؟
- e. که چېرې مغز لرونکي میوي په مناسبو يخو خونو کي کښي نه بنودل شي څه به واقع شي؟
خصوصاً هغه میوي چې غوړ لرونکي دي؟
- f. د انځر لپاره ولي محدوده غوښتنه شتون لري؟

د میوو او مغز لرونکو بسنه بندي کول

LS: F2-1

اندازه Size	رسیدل یا پوخوالی Maturity	شکل Shape	رنگ	میوه یا مغز لرونکي